

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΑΙ

Νικόλαος Ξυδιός

Τὴν παραμονὴν τοῦ Νέου ἔτους, ἐκηδεύετο ἐν Ἀθήναις, ἐν πενιχροτάτῃ συνοδείᾳ, ὁ τὴν προτεροαίαν ἐντὸς ἐνὸς καφερείου ἐξ ἀποπληξίας προσηληθῆς γηραιὸς ζωγράφος Νικόλαος Α. Ξυδιός. Ἐγεννήθη ἐν Ἀηθουρίῳ, μετὰ τὰς ἐγκυκλίους δ' ἐν Ἀγροστολίῳ σπυδάς, ἀπήλθεν εἰς Ρώμην, δαπάναις τοῦ ἀδελφοῦ του Μιχαήλ, μεγαλεμπόρου. Ἄλλ' ἐνῶ ἐσπούδαζεν ἔτι, θνήσκει ἐκ χολέρας ὁ προστάτης ἀδελφός του καὶ ὁ Ν. Ξυδιός ἀπροσάκτως μεταβαίνει πρὸς εὐρῆσιν τύχης εἰς Παρισίους καὶ εἶτα εἰς Λογδίον.

Ἐν Παρισίοις ἐνυμφεύθη Γαλλίδα, ἐξ ἧς ἀπέκτησε τρία τέκνα. Ἐῖχε πολυτελέστατον μέγαρον εἰς τὰ Ἡλιόσια, αἱ δὲ αἰθουσαὶ του κατάφοροι ἐξ εἰκόνων, ἔγιναν τὸ κέντρον ἐπιφανῶν Γάλλων. Ἄλλ' ἡ εἰσαρμένη δεινῶς τὸν ἔπληξε. Οἰκογενειακὰ δυστυχήματα ὀδυνηρά, θάνατοι φιλιτάων, τὸν κατέστησαν μελαγχολικόν. Τὰ ἔργα του, τὰ ὠραιότερα, διεσκορπίσθησαν, μὴδὲ τὴν ὑπογραφήν του κἄν φέροντα. Ὁ θάνατος τῆς συζύγου του ἐν τέλει καὶ ὁ τοῦ νεωτέρου ἀδελφοῦ του, γραμματέως τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Ρωσικῆς πρεσβείας, τὸν ἐβύθισαν εἰς ληθαργίαν θλίβιν. Δὲν ἐξηκριβώθη τίνι τρόπῳ ἀπωλέσθησαν τὰ ἔργα του, ὧν τινὰ εἶχον βραβευθῆ εἰς Βύρωνα κἄς ἐκθέσεις.

Ἐκ τῶν ἔργων του γνωστότερα εἶχε ἡ προσωπογραφία τοῦ Ἀχιλλέως Παράσχου, ὃν ποτὲ εὕρισκόμενον ἐν Παρισίοις ὀλικῶς συνέδραμε γενναϊότατα, ἡ προσωπογραφία τοῦ Ἀλ. Ραγκαβῆ καὶ ἡ τοῦ θανόντος Ἀυτοκράτορος τῆς Ρωσίας, παραγγελλεῖσα ἀντὶ 15,000 φράγκων.

Ἀπὸ δεκαετίας διέμενον ἐν Ἀθήναις, ἀφανής, κἀτάμονος, εἰς ἓν δωμάτιον ξενοδοχείου ἐν μέσῳ παλαιῶν τινῶν καὶ νεωτέρων ἔργων του. Ὁ Ξυδιός ἦτο φιλοπρονότατος. Καίτοι ἀγρῶς καὶ συνεχῶς ἐπλήσσετο ὑπὸ οἰκογενειακῶν περιπετειῶν, εἰργάζετο εὐρίσκων μόνην παρηγορίαν εἰς τὴν τέχνην. Εἰς τὴν ἀκμὴν του ἐν Παρισίοις, ἐνθα ἐπὶ πολλὰ ἔτη διέμεινε, ὁ Ξυδιός εἰργάσθη μὲ πολλὴν ἐπιτυχίαν. Ἄλλ' οἱ τελευταῖοι του πίνακες παρηκολούθησαν τὴν σωματικὴν παρακμὴν.

Ἐνα μῆνα πρὸ τοῦ θανάτου του μὲ ἓνα ἀγαπητὸν ποιητὴν τὸν ἐπεσκέφθη εἰς τὸ δωμάτιόν του. Εἶχε νὰ τὸν ἴδω ἀπὸ 8 ἔτων. Ὀγδοηκοντούτης, τρέμων, ἐκράτει πινέλα εἰς τὰς χεῖρας καὶ τὰ ἐκαθάριζε μὲ κἀποιαν νευρικότητα. Μόλις εἶχεν ἀπομακρυνθῆ ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ. Εἶχον πρὸ ἐμοῦ ἐν πεπτωκὸς μεγαλεῖον. Μόλις στηριζόμενος εἰς τοὺς πόδας, μὲ κατέλευκον πώγωνα, μὲ διόπτρας, ἐν μέσῳ πληθῶς εἰκόνων καὶ χρωσισήρων, ἐφαίετο ὡς ἱερεὺς μιᾶς θεησκείας, ἡ ὁποία δὲν εἶχε πλέον ὀπαδούς. Μία πενιχρὰ κλίνη, ἦτο τὸ μόνον μὴ καλλιτεχνικὸν ἀντικείμενον. Εἰς ἓνα τραπέζι ὀπῶραι εἶχον παραταχθῆ. Ἐπρόκειτο νὰ τὰς διασώη ἐπὶ ὀδύης. Ὅταν τοῦ ἐζήτησα φωτογραφίαν, ἐμειβάσαε, δηλώσας ὅτι δὲν ἔστρεψε νὰ φωτογραφηθῆ.

Ἐκ τῶν ἔργων του διακρίνονται διὰ τὴν τεχνικωτέραν ἐπεξεργασίαν αἱ προσωπογραφίαι τοῦ ποιητοῦ κ. Στεφάνου Μαρτζώκη καὶ τῆς συναδέλφου δεσποινίδος Εὐγενίας Ζωγράφου, ἡ Ὑδρενσις, (χωρική σκηνὴ ἐκτελεσθεῖσα ἐν Λουτρακίῳ), καὶ μία σύνθεσις: ὁ «Κατασκόπτης» (Ὁ ἔρως παρουσιάζομενος εἰς τὴν δίνην τῆς κοινωνικῆς ζωῆς.) Ὁ τελευταῖος πίναξ ἐφ' οὗ εἰργάζετο ἦτο ἀπεικονίσις ὀπωρῶν.

Ὁ ἥλιος ἔδνε καὶ μετὰ μιαν ὥραν ἀπεχαιρέτων τὸν γηραιὸν καλλιτέχνην. Ἐπέπρωτο νὰ μὴ τὸν ἴδω πλέον.

BLANCHE TOUTAIN.

Ὅταν ἐχωρίζομην, κἀποιαν θλιβερόν προαισθημα μοῦ ἔλεγεν ὅτι ἡ δυστυχισμένη ἀλλὰ καὶ καλλιτεχνικὴ ἐκείνη ζωὴ εἶχε λείψην πλέον.

Δ. Κ.

Ἡ δεσποινὶς Blanche Toutain ἠθοποιῶς τοῦ Παρισινοῦ θεάτρου «L'Œuvre», ἔδωσε τέσσαρας παραστάσεις εἰς τὸ Βασιλικὸν θέατρον, τὸ «Πληρωμένο πουλί» τοῦ Καπύς, τὸν «Ἀγρυπνοῦντα ἔρωτα» τῶν Flers καὶ Caillairet, τὸν «Πληκτικὸν κόσμον» τοῦ Παγιερόν, καὶ τὴν «Φροῦ-φροῦ» τοῦ Με' λαν καὶ Ἀλεβῦ. Περὶ τῆς ἐξόχου ἱκανότητος τῆς δεσπ. Toutain ἐγράφησαν ἐπαινετικώταται κρίσεις εἰς τὸν Γαλλικὸν τύπον ἀπὸ διασήμους συγγραφεῖς, ὡς ὁ Φαγκέ, ὁ Λαρουμαί καὶ ἄλλοι.

Σειρὰν θριαμβευτικῶν, ὑπὸ ἐποψιν σοροῦθς θεατῶν, παραστάσεων ἔδωκεν ὁ θάνατος τῆς Βιεννέζικης Ὀπε-